

Kraków, 12.03. 2024 r.

Prof. dr hab. Piotr Tuleja

WPiA Uniwersytet Jagielloński

Recenzja

osiągnięć naukowych i aktywności naukowej dr. Wojciecha Mojskiego
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego

1. Podstawa prawna przygotowania recenzji

Podstawę sporządzenia recenzji stanowi Uchwała Rady Naukowej Instytutu Nauk Prawnych z 17.01.2024 r., nr 374.I/2024.

2. Sylwetka naukowa i zawodowa Kandydata na stopień doktora habilitowanego.

Dr Wojciech Mojski jest adiunktem w Katedrze Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie. Stopień doktora nauk prawnych uzyskał na macierzystym Wydziale 19.11.2014 r. na podstawie rozprawy „Ochrona wolności wypowiedzi w polskim porządku prawnym”. Recenzentami byli: prof. dr hab. Ewa Gdulewicz, Prof. dr hab. Wiesław Skrzydło, Prof. dr hab. Bogusław Banaszak. Dr Wojciech Mojski w latach 2005 -2008 odbył aplikację sądową. Obecnie jest wpisany na listę radców prawnych. Dr Wojciech Mojski jest aktywnym uczestnikiem polskiego życia naukowego, m.in. członkiem Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego.

3. Ocena monografii jako głównego osiągnięcia naukowo-badawczego

Dr Wojciech Mojski wskazuje, że jego osiągnięciem naukowym w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jest monografia „Kryzys Konstytucyjny. Zagadnienia teorii konstytucji” Lublin 2023, ss. 226. Przedmiotem monografii jest teoretyczna analiza kryzysu konstytucyjnego. Autor trafnie wskazuje, że współczesne kryzysy konstytucyjne są zjawiskiem nowym i wymagają szczegółowej analizy (s.13). Podstawą jego analizy jest odwołanie się do pojęcia państwa konstytucyjnego. Autor wskazuje m.in., że konstytucja obejmuje swym zakresem przedmiotowym coraz większą liczbę spraw publicznych. To powoduje, że kryzys konstytucyjny ma daleko idące skutki. Stąd konieczna jest, zdaniem Autora, próba teoretycznego i całościowego scharakteryzowania kryzysu konstytucyjnego. Podstawę dla takiej charakterystyki stanowią cztery pytania badawcze: czym jest kryzys konstytucyjny, jakie czynniki teoretyczne wpływają na jego zaistnienie, jakie są modelowe mechanizmy powstawania i trwania kryzysów konstytucyjnych, jakie są ustrojowe skutki kryzysu i możliwości jego sanacji (s. 16). Tak zarysowana podstawa rozważań wskazuje, że mamy do czynienia ze sformułowaniem istotnego problemu badawczego, który nie był jeszcze przedmiotem całościowych monograficznych rozważań w polskim prawoznawstwie.

W zamierzeniu Autora praca ma charakter teoretyczny (doktrynalny). Nie do końca jest dla mnie jasne co przez to należy rozumieć, gdyż Autor deklaruje, że jedynie przykładowo nawiązuje do problemów dogmatyki prawa, w tym orzecznictwa. Również tylko uzupełniająco Autor odwołuje się do ustaleń teorii i filozofii państwa i prawa (s. 19). Na czym więc polega teoretyczny wymiar pracy? Wydaje się, że Autorowi chodzi o teorię prawa konstytucyjnego rozumianą jako uogólnienie problemów dogmatycznych nie przenoszonych jednak szerzej na płaszczyznę teorii prawa.

Z perspektywy przyjętych założeń interesująco przedstawia się struktura pracy: identyfikacja kryzysu, jego uwarunkowania, mechanizmy powstania i trwania, następstwa, sanacja i studium polskiego przypadku. Tak określony kształt pracy pozwala na całościową analizę zagadnień koniecznych dla odpowiedzi na stawiane wyżej pytania.

Przedstawiony sposób identyfikacji kryzysu konstytucyjnego ma cechy oryginalności, może być punktem odniesienia dla dyskusji o cechach identyfikujących kryzys i szerszej debaty w tym zakresie. Ma jednak charakter opisowy – zachwianie, załamanie, zasadnicze pogorszenie porządku, wykraczanie poza typowe spory i konflikty – nie odwołuje się do bardziej precyzyjnych kryteriów. Interesująco wygląda próba scharakteryzowania kwalifikowanej niekonstytucyjności przez odwołanie się do form zjawiskowych i stadialnych czynu zabronionego przez ustawę karną (s. 30). Autor nie wyjaśnia jednak szerzej, dlaczego akurat na takiej analogii oparł swe rozważania i czy analogia taka rzeczywiście byłaby pomocna dla wyodrębnienia sytuacji i zachowań zaliczanych do kwalifikowanej niekonstytucyjności. Podobnie należy ocenić odwołanie się do cywilistycznego pojęcia „złej wiary”. Sformułowane propozycje stanowią punkt wyjścia do dalszych rozważań, które są prowadzone na dużym poziomie uogólnień i trudno je zweryfikować. Stąd otwarte pozostaje pytanie na ile pojęcie kwalifikowanej niekonstytucyjności może być operatywne dla identyfikowania kryzysu konstytucyjnego? Wysoki stopień ogólności dotyczy też dysfunkcji konstytucyjnych wskazujących na zasadnicze odejście od modelu państwa konstytucyjnego. Opisując te dysfunkcje Autor trafnie konstatuje, że są one stopniowalne, a dla kryzysu konstytucyjnego charakterystyczna jest sytuacja, w której konstytucja przestaje być *lex fundamentalis* (s. 49). Utrata takiego charakteru następuje w sytuacji, gdy przestają funkcjonować konstytucyjne mechanizmy gwarancyjne, a źródłem problemów ustrojowych jest m.in. „zła wola” osób i instytucji.

W rozważaniach o uwarunkowaniach kryzysu konstytucyjnego Autor stawia pytanie od czego zależy ryzyko kryzysu konstytucyjnego? Odpowiedź ogranicza się do płaszczyzny jurydycznej na której Autor wyodrębnia czynniki związane z uchwaleniem konstytucji oraz jej funkcjonowaniem w praktyce. Trafne a zarazem oczywiste jest stwierdzenie, w myśl którego im bardziej liczne i zróżnicowane są mechanizmy gwarancyjne, a podejmowane w ich ramach reakcje adekwatne, tym mniejsze ryzyko kryzysu konstytucyjnego (s. 78).

Mechanizmy prowadzące do powstania i utrzymywania się kryzysu na płaszczyźnie praworządności, demokracji i ochrony praw człowieka są zróżnicowane. Prowadzą do całkowitego zakwestionowania podstawowych założeń konstytucji (s. 87). Analizując te mechanizmy Autor trafnie wskazuje na problem reinterpretacji konstytucji odczytywanie jej na nowo ze „złą wiarą” i zjawisko odwrócenia reguł wykładni (s. 90). Autor nie odwołuje się jednak do żadnego ze znanych normatywnych modeli wykładni ani wskazywanej w ich obrębi specyfiki wykładni konstytucji. Wskazuje jedynie ogólnie na wykładnię konfrontacyjną. Należałoby ją łączyć z wielopoziomowym konstytucjonalizmem, do którego jednak szerzej Autor nie

nawiązuje. Interesujące są wywody o zmianie konstytucji jako mechanizmie wywołania kryzysu konstytucyjnego.

Skutki kryzysu uzależnia Autor od odporności danego systemu prawnego na czynniki i mechanizmy kryzysowe. W tym kontekście Autor podkreśla znaczenie sądownictwa konstytucyjnego uznając, że mniej odporne są systemy oparte na modelu skoncentrowanej kontroli konstytucyjności prawa. Konstatacja ta nie jest poparta szerszym uzasadnieniem. Podkreślona została słabość mechanizmów odpowiedzialności konstytucyjnej uzależnionej od decyzji polityków. Autor zwraca uwagę na znaczenie niezależnych organów dla zachowania standardów konstytucyjnych. Zniszczenie powyższych mechanizmów powoduje skutki na płaszczyźnie stanowienia i stosowania prawa oraz płaszczyźnie faktycznych działań organów państwa. Przejawia się to m.in. motywowanymi politycznie arbitralnymi decyzjami organów władzy publicznej. Powstaje w konsekwencji stan realnego zagrożenia dla mechanizmów demokratycznych i ochrony praw jednostki (s. 129). Negatywne skutki odnoszą się też do płaszczyzny międzynarodowej. To trafne choć ogólne opisanie skutków kryzysu konstytucyjnego.

Trafna jest też konstatacja, że kryzys konstytucyjny ma co do zasady charakter odwracalnej sytuacji ustrojowej (s. 131). Choć jak Autor wcześniej zauważa może nastąpić taki stopień naruszeń, który prowadzi do punktu bez powrotu. Należy zgodzić się też z Autorem, że niewyeliminowanie negatywnych konsekwencji kryzysu uniemożliwia jego efektywne zakończenie. Charakteryzując sytuację, w której powstają warunki do przewyciężenia kryzysu konstytucyjnego Autor wskazuje na konieczność doboru odpowiednich metod naprawczych, które mogą być niestandardowe. Brak jednak szerszej charakterystyki i dopuszczalności stosowania tych niestandardowych metod. Autor podkreśla znaczenie formułowanych w doktrynie modeli ustrojowych mechanizmów naprawczych: model odpłaty, model „klaryfikacji historycznej”, model „grubej kreski”, modele sprawiedliwości tranzycyjnej. Na tle tych modeli Autor przestrzega przed pokusą pójścia „na skróty”. Jego zdaniem nie da się w ten sposób odbudować państwa konstytucyjnego (s. 139). Autor trafnie wskazuje na możliwe zróżnicowanie podstaw prawnych, gdy dochodzi do procesu sanacji. Odwołuje się w tym kontekście m.in. do możliwości „odżycia” norm niekonstytucyjnie zmienionych (s. 145). Nie odnosi się jednak szerzej do normatywnego wymiaru odżycia norm oraz problemów walidacyjnych podnoszonych w polskiej doktrynie. Wskazuje jedynie na prace, które tych zagadnień dotyczą. Zdaniem Autora najlepszym rozwiązaniem naprawczym jest stwierdzenie niekonstytucyjności procedury uchwalenia aktów normatywnych w odpowiednim postępowaniu z zakresu kontroli konstytucyjności prawa (s. 147). Przedmiotem oceny może być też procedura zmiany konstytucji oraz oparte na niej „nieoczywiste punkty zaczepienia” dla wykładni jej przepisów (s. 148). Autor postuluje też wzmocnienie gwarancji konstytucji. Odłożoną w czasie „odpowiedzią” na kryzys konstytucyjny powinna być odpowiedzialność za naruszanie konstytucji oraz wynagradzanie szkód. Autor wskazuje na problemy związane z podstawami takiej odpowiedzialności, form odpowiedzialności oraz wymogami wynagradzania szkód. Rozważania dotyczące sanacji nie „schodzą” jednak na poziom instytucjonalny. Autor nie analizuje rodzajów procedur uruchamianych dla stwierdzenia naruszania konstytucji, przesłanek odpowiedzialności ani zakresu i form odpowiedzialności odszkodowawczej państwa.

Pełna sanacja powinna obejmować odwrócenie zmian ustrojowych oraz odpowiedzialność za naruszenia konstytucji i odszkodowania. Jej zaniechanie prowadzi do „zapętlenia” kryzysowego. Warunkami prawidłowej sanacji są: oparcie jej na zasadach ustrojowych, przeprowadzenie rzeczywistej a nie pozornej sanacji, po przekroczeniu „punktu bez powrotu” sanacja powinna przybrać postać uchwalenia nowej konstytucji.

Przedstawiona teoretyczna charakterystyka sanacji pokryzysowej w sposób obszerny wskazuje jej podstawy, cele oraz kierunki działania państwa. Nie odnosi się natomiast szerzej do sposobów w jaki miałyby być ona przeprowadzona ani do płaszczyzny instytucjonalnej w ramach której sanacja miałyby się odbywać.

Rozdział poświęcony Polsce przedstawia ogólnie przebieg kryzysu konstytucyjnego w oparciu o przyjęte we wcześniejszych rozdziałach kryteria. Zdaniem Autora polska Konstytucja przestała pełnić w istotnej części swe funkcje i w pewnym zakresie stała się aktem pozornym. Mechanizmy powstania i utrzymywania się kryzysu konstytucyjnego miały charakter modelowy. Skala dysfunkcji została ograniczona przez nieprzejętą część systemu gwarancyjnego (s. 165 – 167). Niekorzystne dla Konstytucji czynniki kształtowały się już od wejścia jej w życie. Nie powstał „mit konstytucji”. Studium przypadku jest sporządzone na podobnym stopniu ogólności do przednich rozdziałów. Nie następuje w nim bardziej konkretne rozwinięcie opisanych wcześniej modeli i ich elementów.

Zdaniem Autora przedstawione przez niego czynniki teoretyczne pozwalają na postawienie diagnozy co do powstania kryzysu konstytucyjnego. Analizując ogólne środowisko ustrojowe państwa, okoliczności związane z obowiązującą w państwie konstytucją oraz czynniki formalnych i materialnych gwarancji konstytucji można przewidywać oraz zapobiegać występowaniu, bądź trwaniu kryzysu konstytucyjnego. W oparciu o zaprezentowaną charakterystykę kryzysu konstytucyjnego można też przedsięwziąć działania „antykryzysowe” o charakterze sanacyjnym. Działania te nie powinny być prowadzone „na skróty”.

Największą zaletą monografii jest sposób sformułowania problemów badawczych. Całościowa próba zdefiniowania kryzysu konstytucyjnego, jego charakterystyka, wskazanie przydatności tej charakterystyki dla identyfikacji kryzysów konstytucyjnych oraz ich przewycięzania stanowi novum w polskim piśmiennictwie konstytucyjnym. Autor stworzył teoretyczne pole dla wielowymiarowych rozważań o kryzysie konstytucyjnym. Poszerza ono naszą wiedzę i pozwala wyjść poza tradycyjne problemy kojarzone w doktrynie z nieprzezwycięzaniem konstytucji czy koncepcją demokracji zdolnej do obrony. **Z tego względu uważam, że monografia stanowi osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.**

Niejasne jest dla mnie założenie metodologiczne pracy, w myśl którego jest ona pracą z zakresu teorii konstytucji. Według mnie teoria konstytucji powinna być osadzona w określonych założeniach z zakresu teorii prawa, które Autor przyjmuje lub sam wypracowuje. Teoria konstytucji w relacji do teorii praw polega na tym, że przedstawiony zostaje szczególny model lub przypadek rozwiązań konstytucyjnych w oparciu o ogólnoteoretyczne założenia (R. Alexy). Niestety Autor takich założeń dotyczących konstytucji czy szerzej konstytucjonalizmu nie wskazuje.

W pracy brak szerszych odniesień do konstytucyjnego abuzywizmu. Pomimo tego, że Autor obszernie cytuje literaturę z tego zakresu. Mam wrażenie, że warstwa teoretyczna pracy w wielu miejscach sprowadza się do uogólnienia zjawisk występujących w Polsce w latach 2015 – 2023. Na takim poziomie ogólności z pola widzenia umykają bardzo istotne zjawiska charakterystyczne dla kryzysów konstytucyjnych. Przykładem problematyka prawa wyborczego i instytucjonalizacji partii politycznych jak czynnik kryzysów konstytucyjnych. Ogólność rozważań utrudnia Autorowi odnotowanie regionalnej typologii czynników istotnych dla powstawania i trwania kryzysów konstytucyjnych. W państwach postkomunistycznych jest to przede wszystkim spór o rolę władzy sądowniczej. Z kolei w państwach latynoamerykańskich jest

to rola armii. W efekcie trudno odpowiedzieć na pytanie w jakim stopniu przedstawiona przez Autora charakterystyka kryzysu konstytucyjnego mogłaby ułatwić jego przewidywanie, identyfikację czy sanację. Przykładowo formułowane w zakończeniu pracy postulaty dotyczące sanacji nie odnoszą się szerzej do zasadniczych kwestii jakie w tym zakresie pojawiły się w Polsce po ostatnich wyborach w 2023 r. W części formułowane oceny, opinie i sądy Autora są powtórzeniem diagnoz dotyczących kryzysu konstytucyjnego zawartych w licznych raportach tworzonych od roku 2017. Równocześnie nie można Autorowi postawić zarzutu nieznajomości bardziej konkretnych problemów kryzysowych. O znajomości tych problemów świadczy obszernie cytowana przez niego literatura przedmiotu.

Podsumowując, recenzowaną monografię wskazaną przez Kandydata jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, oceniam jako interesującą i wartościową publikację naukową. O jej oryginalności, aktualności i istotności dla polskiej doktryny prawa stanowią wskazane wyżej względy. Uważam, że monografia stanowi osiągnięcie w dorobku naukowym kandydata i stanowi wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych Kandydata

Dr Wojciech Mojski jest autorem kilkudziesięciu artykułów naukowych obejmujących, co do zasady, trzy obszary badawcze: konstytucyjną i międzynarodową ochronę praw człowieka, decentralizację władzy publicznej, teorię konstytucji. W autoreferacie nie wskazano, które z tych tekstów stanowią osiągnięcie naukowe. Czy za takie osiągnięcie dr Mojski uważa wszystkie opublikowane teksty?

Opierając się na załączonym przez habilitanta wykazie tekstów uważam, że część z nich ma charakter przeglądowy, sygnalizujący problemy konstytucyjne. Do takich tekstów zaliczam:

- „Konstytucyjna swoboda wypowiedzi w wybranych orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego” i „Prawnokarne ograniczenia wolności wypowiedzi w polskim porządku prawnym. Analiza wybranych przepisów”. Teksty prezentują podstawowe problemy występujące na styku prawa karnego i konstytucyjnego. Nie odnoszą się szerzej do wątpliwości formułowanych względem kodeksu karnego, gdy chodzi np. o mechanizmy ochrony funkcjonariuszy publicznych z art. 226 kk (wyrok TK, sygn. SK 70/13).
- „Kilka uwag o przedmiocie i funkcjach kontroli konstytucyjności prawa w Polsce” wpisuje się w dyskusję o wyrokach interpretacyjnych.
- Opisowy charakter ma tekst „Ochrona wolności wypowiedzi w świetle uwag Ogólnych nr 34 Komitetu Praw Człowieka ONZ” Omówienie zbioru uwag ogólnych Komitetu Praw Człowieka ONZ.
- Omówienie wyroku TK z teoretycznymi wnioskami zwarte zostało w „The Threat of Terrorism as a Constitutional Ground for the Limitation of Individual Rights and Freedoms in Poland (in view of the judgment of the Polish Constitutional Tribunal in the case K 44/07 – RENEGADE)”.
- Nowatorski charakter ma artykuł „Generalne klauzule odsyłające we współczesnym polskim prawie konstytucyjnym. Zarys problematyki”. Ciekawe rozważania dla stosowania i wykładni

konstytucji. Autor nie odnosi się jednak szerzej do publikacji dotyczących zasad konstytucyjnych i pytania czy kilka różnych ujęć zasad prawa nie jest bardziej przydatne dla stosowania przepisów Konstytucji niż charakteryzowanie ich w oparciu o klauzule generalne?

- Interesujące są rozważania zawarte w tekście „Nowelizacja Kodeksu wyborczego w 2018 r. w zakresie kampanii wyborczej i agitacji wyborczej”.
- Kwestie wpadkowe zostały poruszone w artykule „Nowe podstawy prawne obniżania uposażenia i diety parlamentarzystom w Polsce (wybrane problemy konstytucyjne)”.
- Bardzo syntetyczny rozwój władzy sądowniczej przedstawiony został w tekście „Between independence and political subordination. A brief outline of the constitutional history of the judiciary in Poland in the years 1918–2018”.
- Ciekawie zarysowana perspektywa konstytucyjna odpowiedzialności dyscyplinarnej w „Odpowiedzialność dyscyplinarna radców prawnych. Wybrane aspekty konstytucyjne i międzynarodowe”.
- Opisowy charakter ma tekst „Zarys międzynarodowych regulacji prawnych dotyczących samorządów zawodowych prawników świadczących pomoc prawną”. Oryginalnie o pewnych aspektach tej odpowiedzialności.
- Wprowadzeniem do tytułowego zagadnienia jest tekst „Kilka uwag na temat konstytucyjnej regulacji apolityczności sędziów w Polsce”.
- Interesujące kwestie zostały poruszone w tekstach „Normative Model of Supervision over the Activities of Communes in Poland” oraz „Corporate Social Responsibility and Its Constitutional Context”.
- Trafne rozważania o formalizmie domniemań w „Podstawowe domniemania w procesie weryfikacji wyborów w państwie demokratycznym”. Jednak dosyć ogólnie i z pominięciem odmiennego podejścia zaprezentowanego m.in. w słynnym wyroku austriackiego TK, który unieważnił wybory w oparciu o odmienną argumentację niż przedstawiona w tekście.
- „Economic Determinants of Constitution”. Tekst ciekawy w polskim kontekście.
- Wprowadzeniem do problematyki kryzysowej są dwa teksty „Analiza kryzysu konstytucyjnego z perspektywy funkcji aksjologicznej konstytucji” oraz „Zarys podstawowych zagadnień teoretycznych – kryzys konstytucyjny jako kryzys wartości”.
- Odnotowania wymaga artykuł „Durability of Constitutional Change. Functional Perspective” oraz „Media publiczne na rynku – szansa czy konieczność. Wprowadzenie”.
- Ciekawie choć skrótowo o problemach odpowiedzialności konstytucyjnej „Mit odpowiedzialności konstytucyjnej”.

Z dwunastu załączonych tekstów opublikowanych w pracach zbiorowych uwagę zwracają: „Problem przestrzegania wymogu proporcjonalności prawnych ograniczeń wolności mediów w Polsce” oraz „Wolność słowa radcy prawnego”.

Podzielam pozytywną ocenę recenzentów pracy doktorskiej dr. Mojskiego oraz opartej na niej monografii „Konstytucyjna ochrona wolności wypowiedzi w Polsce”.

Reasumując, Kandydat w swych publikacjach porusza istotne zagadnienia prawa konstytucyjnego. Kilka z nich uważam za oryginalne, prezentujące istotne problemy badawcze. Dlatego też dorobek publikacyjny oceniam pozytywnie.

5. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę oraz osiągnięć w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

Dr Wojciech Mojski jest autorem kilkunastu wystąpień na konferencjach naukowych w tym międzynarodowych. Z załączonej dokumentacji wynika, że uczestniczył też w pracach komitetów organizacyjnych i naukowych międzynarodowych i ogólnopolskich konferencji.

Od 2006 r. Kandydat prowadzi ćwiczenia, konwersatoria i wykłady dla studentów WPiA UMCS oraz dla studentów innych kierunków. Przedmiotem zajęć dydaktycznych jest szeroko rozumiane prawo konstytucyjne. Kandydat był opiekunem kierunków studiów, prowadził zajęcia na studiach podyplomowych. Był też promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim. Aktywnie współpracował z organizacjami studenckimi. Uczestniczył w organizacji procesu dydaktycznego na poziomie Katedry, Instytutu oraz Uczelni. Kandydat był recenzentem i promotorem kilkudziesięciu prac licencjackich i magisterskich.

Popularyzując naukę dr Wojciech Mojski współorganizował XI Okręgową Olimpiadę Wiedzy o Prawie, studencki konkurs „Ja, Obywatel”. Brał udział w konkursach przedmiotowych z prawa konstytucyjnego w tym w Turnieju Sądowym im. Prof. Zbigniewa Hołdy.

Kandydat kilkakrotnie otrzymał nagrody Rektora UMCS.

Dr Wojciech Mojski jest czynnym radcą prawnym, stałym ekspertem Ośrodka Badań Studiów i Legislacji Krajowej Izby Radców Prawnych oraz członkiem zespołu stałego tegoż ośrodka. Jest też autorem ponad stu opinii prawnych.

Pozytywnie oceniam aktywność Kandydata we wszystkich wskazanych wyżej obszarach.

6. Ocena współpracy międzynarodowej Kandydata

Kandydat odbył dwumiesięczny staż w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa, Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego, Instytutu Nauk Prawnych, Psychologii i Edukacji Innowacyjnej na Politechnice Lwowskiej – Uniwersytecie Narodowym w 2021 roku. Z załączonych informacji wynika, że przedmiotem badań były polskie i ukraińskie uwarunkowania kryzysu konstytucyjnego. Brak informacji o wynikach tych badań. Sądząc z załączonych publikacji można przyjąć, że zostały one przedstawione głównie w recenzowanej monografii.

Szczegółowa analiza dorobku naukowego i aktywności Kandydata prowadzi do wniosku, że spełnia on wymogi wskazane w art. 219 ust. 1 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki prawne. Nie mam wątpliwości, że dorobek ten dotyczy tematów dotychczas niepodjętych w takim wymiarze, w doktrynie jak w ocenianym osiągnięciu i ma walor nowości naukowej o istotnym znaczeniu dla doktryny prawa.

Piotr Tulęga

